

Domáci glasovi

Štev. 53

Lienz, petek 22.marca 1946.

Leto 2.

KRISTJAN IN SOCIJALIZEM

Ce ima nekdo stalno vročino, ki je ne more odpraviti, tedaj vemo, da nekaj ni v redu, da pri temu človeku nekaj manjka, in njegovo zdravje povzroči resno skrb.

S tako vročino lahko primerjamo socializem, ki se vedno in vsem navkljub pojavlja in giblje. To gibanje je nevarljiv znak, da mora biti v sožitju ljudi neka težka bolezen, katero je treba odpraviti. Nima smisla, da bi se pritoževali čez socializem, da bi se borili proti njemu in ga odklanjali. Iz izkušnje dobro vemo, da to prav nič ne pomaga. Socializem živi in bo tako dolgo obstajal in živel, dokler bo obstajalo zlo, ki ga je rodilo. To zlo je treba spoznati in mu priti do živega.

Da bomo to zlo spoznali, se moramo najprej vprašati, kaj socializem prav za prav hoče. To ni lahko reči. Pod imenom "socializem" se pojavlja marsikaj, čisto popolnoma nasprotna gibanja. Ne govorimo o različnih političnih strankah, ki pravijo, da so socialistične, temveč le o raznih stremljenjih, ki hočejo vsa biti socializem. Kot dokaz, da obstoji tu velika raznolikost, naj naštejemo nekaj načinov igre socializma.

Poznamo socializem, ki ima versko podlago, in pa socializem, ki je sovražen vsaki veri. Eden hoče prepustiti vso lastnino državi - ali, kakor pravi, družbi, drugi pa predati posameznim zadrugam. Imamo socializem, ki hoče vzpostaviti poklicne sloje, na drugi strani pa obstoji tako gibanje, ki pa napovedujejo razredni boj. To je samo nekaj primerov. Ime "socializem" ne pokriva torej enotne slike.

Kaj pa imajo vse te struje skupnega? To moramo ugotoviti, če hočemo povoriti o stališču kristjana do socializma.

Socializem hoče premostiti prepad med posestniki in neposestniki; hoče preprečiti, da bi eden nad drugim gospodaril in ga izkoriščal; končno hoče dati vsem enake možnosti, da si ohranijo človeško dostojanstvo in ga razvijejo. To so cilji socializma - tako pravijo.

Da bi dosegel ta cilj, hoče socializem vzeti posameznikom njihovo last in delovna sredstva - zemljo in stroje. V kakšnem obsegu naj se to zgodi in komu naj poverijo vse to - v tem si pa niso edini. Nekateri zastopniki socializma hočejo doseči spremembo človeške družbe na miroljuben način, počasi, korak za korakom. Drugi so mnenja, da je treba to doseči s silo.

To bi bil na kratko povedano cilj, za katerim stremi socializem, sredstva, ki jih hoče uporabiti, in pot, po kateri želi iti.

Kakšno stališče pa naj zavzame do tega veren kristjan? Vnaprej povemo: odkloniti je treba vsako obliko socializma, ki nastopa kot nadomestek za vero in Cerkev. Vsake pojasnjevanje je odveč.

Nekaj drugega je tam, kjer gre izključno za družabna in gospodarska vprašanja, kjer se vere in Cerkve ne dotaknejo. Tu si bo kristjan premislil in vse proučil. Cilj socializma: premostitev prepada med posestniki in neposestniki, odstranitev gospodarjenja ljudi nad ljudmi, za vse enake možnosti za ohranitev in razvoj človeškega dostojanstva, tem ciljem more, celo m o r a kristjan pritrčiti in jih

prevzeti. Vse te zahteve vendar niso v osnovi nič drugega, kakor nauk krščanstva, da smo pred Bogom vsi ljudje enaki, da so zemeljske dobrine na razpolago vsem, da dosežejo končni cilj, nauk, ki naj se izvaja v gospodarskem in družabnem življenju.

Kako pa je z lastnino in delovnimi sredstvi, ki jih hoče socializem vzeti posameznikom? Nihče ne bo trdil, da so zemeljske dobrine, ki jih človek potrebuje, da se ohrani in razvije, razdeljene in izrabljene tako, kakor vsakemu gre. Saj pravi papeževa okrožnica "Quadragesimo anno" razločno:

"Razdelitev zemeljskih dobrin, ki jo danes tako zelo moti nasprotstvo med maloštevilnimi pretirano bogatimi in nepreglednim številom siromakov, je treba spraviti spet v sklad z zahtevami splošne blaginje in pravičnosti."

Dokler traja ta nered, tako dolgo človeška družba ne bo imela miru. Ne sme se ra biti lastnino in druga delovna sredstva zato, da bi se gospodarilo nad sočlovekom in izrabljalo delavce, ki so brez posestva. To bi bilo proti smislu lastnine, kakor ga hoče Bog. Sv. pismo pravi: "Bog je vzel človeka in ga je peljal v Rajski vrt da bi ga obdeloval in neoval." (Gen.2,15.) To je bilo že pred grehom, že takrat je bil človek določen za delo, telesno ali duševno; kajti vrt obdelovati in neovati, to se pravi delati. S a m naj ga človek obdela, ne pa da ga drugi, on pa da bi si prisvojil sadove njegaj dela.

Popolen in s silo izveden odvzem lastnine in delovnih sredstev ni v skladu s krščanskimi načeli, pač pa urediti vprašanje lastnine in ga izoblikovati v smislu njegovega namena. Pri tem se brez nadaljnega lahko poveri upravljanje posestev, čigar posest je dana posamezniku in ki pomeni veliko moč ter nevarnost za splošno blaginjo, državi ali pa občini.

In pot k resničnemu redu? Nasilje ne vodi nikoli do miru in reda, le brezpogojna volja pravice in pravičnosti. Vsekakor se nasilju, ki se zoperstavlja pravici, lahko postavi v bran drugo nasilje. Toda to lahko stori le za to poklicana oblast. Krščanska miselnost in hotenje bosta šla vedno po poti reda, dokler bo le mogoče.

Pri socializmu je treba torej dobro razločiti: Vse, kar je pri njem proti krščanski veri, to odklanjamo brezpogojno; kar pa je dobrega na njem, kar pravzaprav izvira le iz krščanstva, to bomo priznali in tudi podpirali.

Vsi vemo, da bo le tedaj izginila vročina, če bo bolezen odpravljena. Samo tedaj bo konec nemirov in bo prišlo do miru, ko bosta zavladata pravica in pravičnost. (Der Volksbote" od 14.marca 1946.)

ITALIJA ZAHTEVA TRST. Italijanski ministrski predsednik de Gasperi je na javni tiskovni konferenci dal izjavo o vprašanju italijansko-jugoslovanske meje. V zvezi s prihodom zavezniške komisije je zahteval preiskavo glede usode takozvane cone B, katero upravlja Jugoslavija po sklepu zaveznikov. Zahteval je razširitev te preiskave na otoke Krk, Lošinj in Ugljan, ki so do 1941 pripadali Jugoslaviji, in poleg tega ozemlje Zadra. Dalje je de Gasperi rekel, da ne bo podpisal mirovne pogodbe, ki ne bi določila, naj sporoči na naslov: Vene Franc, da Trst ostane Italiji. - Monakovski Oswaldstrasse 1, Feldbach, Graz.

radijo je poročal, da je nek govornik italijanskega narodnega osvobodilnega odbora izjavil, da je maršal Tito spravil od konca vojne 60.000 Jugoslovancev v Julijsko Benečijo. Maršal Tito da namerava uporabiti silo, če odločitev glede tega ozemlja ne bo ugodna za Jugoslavijo. ("Salzburger Nachrichten" od 16.III.1946.)

PEVEC FRANC, žand.narednik do 1.1941 v Mirni Peči, če se nahaja kje v Avstriji, ali če kdo ve zanj, naj sporoči na naslov: Vene Franc, da Trst ostane Italiji. - Monakovski Oswaldstrasse 1, Feldbach, Graz.